

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

26 februarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

președinte – Constantin Gurschi,
judecători – Ion Guzun și Iurie Diaconu,

în camera de consiliu, fără citarea părților, a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2013 în privința lui

Musteață Leon Ion, născut la 19.07.1953, originar și domiciliat în r. Orhei, s. Ciocîlteni;

și

Harti Vitalie Ion, născut la 06.07.1983, originar din r. Cimișlia, s. Ciucur-Mingir, domiciliat în mun. Chișinău, str. Zadnipru 21, ap. 134.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 26.10.2011 pînă la 24.12.2012;

Instanța de apel de la 08.02.2013 pînă la 25.09.2013;

Instanța de recurs de la 23.12.2013 pînă la 26.02.2014.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursului în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei sect. Ciocana mun. Chișinău din 24 decembrie 2012, Musteață Leon și Harti Vitalie au fost condamnați în baza art. 287 alin. (3) Cod penal cu stabilirea pedepsei de 3 ani închisoare pentru fiecare.

Conform art. 90 Cod penal executarea pedepsei stabilite lui Musteață Ion și Harti Vitalie au fost suspendate condiționat pe un termen de probă de 1 an.

Acțiunea civilă a părții vătămate Alexandr Allert a fost admisă parțial cu încasarea în mod solidar de la Musteață Ion, Musteață Leon și Harti Vitalie prejudiciul material ce rezultă din tratamentul primit în sumă de 1 505, 53 lei, prejudiciul moral în sumă de 3 000 lei și cheltuielile legate de asistența juridică în sumă de 3 000 lei, iar în total 7 505, 53 lei.

Prin sentința Judecătoriei sect. Ciocana mun. Chișinău din 24 decembrie 2012 a fost condamnat și Musteață Ion, însă în privința lui hotărârile nu se contestă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut, că inculpații Musteață Ion, Musteață Leon și Harti Vitalie la 12 septembrie 2011, aproximativ la ora 15:00, deplasându-se cu automobilul de model „Wolkswagen T-4” cu n/î OR BD 326 pe str. Meșterul Manole mun. Chișinău, la volanul căruia se afla Musteață Ion, sub pretextul creării impedimentelor la circulație, a blocat trecerea automobilului de model „Fiat Ducate” cu n/î C PD 672, la volanul căruia se afla Alexandr Allert, ultimul fiind nevoit să oprească automobilul. În continuarea acțiunilor sale, Musteață Ion, împreună cu Musteață Leon și Harti Vitalie s-au apropiat de automobilul de model

„Fiat Ducate” și din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, l-au înjurat pe Alexandr Allert și i-au cerut să coboare din automobil, după ce, în prezența mai multor persoane, aflându-se pe carosabilul str. Meșterul Manole 4, mun. Chișinău, cu un cinism deosebit, creînd impedimente la circulația mijloacelor de transport pe șosea, fapt ce a atras un ambuteiaj, apoi intenționat i-au aplicat lui Alexandr Allert multiple lovituri cu pumnii și picioarele, l-au lovit cu o pompă de aer manuală pentru automobil, peste cap, față, torace și alte părți ale corpului, ca rezultat cauzându-i vătămări corporale medii, care condiționează o dereglare a sănătății de lungă durată. Totodată Musteață Leon l-a amenințat cu violența cu un cuțit de bucătărie.

Acțiunile inculpaților Musteață Leon și Harti Vitalie au fost încadrate în baza art. 287 alin. (3) CP- *huliganismul, săvârșit de două sau mai multe persoane care încalcă grosolan ordinea publică și prin conținutul lor se deosebesc print-un cinism și obrăznicie deosebită, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, acțiuni săvârșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.*

3. Împotriva sentinței instanței de fond au declarat apeluri:

➤ avocatul Ivan Roșea în numele părții vătămate Allert Alexandr, în care a solicitat casarea parțială a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpații să fie condamnați la închisoare, acțiunea civilă de admis integral, motivînd că:

- instanța de fond a aplicat inculpaților o pedeapsă prea blîndă, fiind greșit individualizată, inechitabilă și inadecvată circumstanțelor comiterii infracțiunii;

- nu s-a ținut cont de faptul comiterii de către inculpați a unei infracțiuni intenționate, grave, că infracțiunea a fost comisă fără careva motive în circumstanțe agravante - prin participație simplă în grup de persoane, în lipsa circumstanțelor atenuante, inculpații nu au recunoscut vina, lipsa de căință a lor în ce privește comiterea infracțiunii, nedorința inculpaților de a recupera benevol paguba materială și cea morală pricinuită prin infracțiune;

- instanța de fond incorect a respins capătul de cerere din acțiunea civilă în ce privește încasarea din contul inculpaților a venitului ratat ale SRL „Allert & Co” precum și a diminuat fără destul temei cuantumul prejudiciului moral încasat, estimîndu-l la 3000 lei.

➤ inculpații Musteață Ion, Musteață Leon și Haiti Vitalie, care au solicitat casarea integrală a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, motivînd că:

- lipsește componenta de infracțiune incriminată;

- ilegalitatea sentinței, care nu este motivată;

- pornirea urmăririi penale este ilegală.

Apelanții indică, că cererea de a fi atrase persoanele la răspunderea penală este depusă de către Allert A. la data de 16 septembrie 2011, înregistrată în registrul CPS Ciocana la 19 septembrie 2011, necătfînd la faptul că la data de 12 septembrie 2012 el a fost prezent la organul de urmărire penală și a dat explicațiile de rigoare, respectiv scurgerea termenului dat pune la îndoială legalitatea pornirii urmăririi penale.

La fel informația 902 (f.d. 7, vol. I), este datată cu data de 13 septembrie 2011, ora 03.25 minute și se indică bătaie în stradă, unde este vădit falsificată data și ora.

Conform informației 903 din 12 septembrie 2011 (f.d 8, vol. I), medicul Glavan, la ora 17.20 a acordat ajutor medical lui A. Allert, indicînd diagnoza, comotie cerebrală, fără a se mai indica alte traume cum ar fi fractura de coastă, respectiv apariția fracturii date este inegmatică și întră în contradicția cu raportul de examinare medico-legal nr. 4699 din 13.09.2011, unde este indicat că deja este cu fractura coastei X și respectiv concluziile de vătămare corporală medie.

Se mai indică, că audierea martorului Rotari Ivan și Bruma Mihail este la aceeași dată și la aceeași oră și respectiv punerea la baza unei sentințe de condamnare a unor astfel de declarații și probe este ilegal, ele urmau din start să fie recunoscute ca ilegale. Iar declarațiile martorului Macari Valeriu la urmărirea penală și în instanța de judecată sunt contradictorii și nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare.

Totodată, recunoașterea în calitate de bănuit a lui Musteață Leon, Harti Vitalie și Musteață Leon sunt în același timp cu dispunerea și comunicarea rapoartelor de expertiză. La fel se consideră că recunoașterea în calitate de bănuit a fost ilegală și prin urmare celelalte acțiuni efectuate sunt ilegale.

La fel nu este stabilit de ce poliția, care a venit la fața locului nu au căutat cuțitul pe care îl declară partea vătămată, și cu care a fost amenințat. Nu s-a efectuat cercetarea la moment la 12 septembrie 2011 a autoturismului inculpaților, care ulterior fiind cercetat s-a depistat deteriorarea oglinzii de la mașina inculpaților.

Inculpații mai indică, că A. Allert fiind conducător de mijloc auto, provocînd un accident rutier a fugit de la fața locului. Organul de urmărire penală urma să pornească o cauză penală împotriva lui A. Allert pentru părăsirea locului accidentului rutier.

Astfel, inculpații consideră, că probele cercetate în instanța de judecată sunt nefondat puse la baza sentinței de condamnare. Probele dobîndite cu încălcarea procedurii penale și declarațiile contradictorii ale martorilor și a părții vătămate, face practic ireal condamnarea lor pe cauza penală dată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2013 au fost respinse ca nefondate apelurile inculpaților Musteață Ion, Musteață Leon și Haiti Vitalie și al avocatului Ivan Roșea în numele părții vătămate Allert Alexandr, cu menținerea sentinței.

Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat, că *„la judecarea cauzei a fost constatată cu certitudine vinovăția inculpaților în cauzarea acțiunilor intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și prin conținutul lor se deosebesc print-un cinism și obrăznicie deosebită, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, acțiuni săvîrșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății, din totalitatea de probe acumulate la cauza penală: declarațiile părții vătămate Allert Alexandr depuse pe parcursul urmăririi penale și în instanța de judecată, declarațiile martorilor, materialele dosarului, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblul din punct de vedere al coroborării lor.*

Motivele apelului reprezentantului părții vătămate despre înăsprirea pedepsei în privința inculpaților, ori circumstanțe agravante lipsesc, toți trei inculpați fiind fără

antecedente penale și se caracterizează pozitiv , nu prezintă pericolul social, care ar impune izolarea lor de societate.

Așadar, concluziile instanței de fond cu privire la stabilirea pedepsei inculpaților corespund principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale prevăzută de art. 7 Cod penal, scopului și criteriilor individualizării pedepsei prevăzute de art. 61, 75 Cod penal și corect s-a conchis despre necesitatea aplicării pedepsei în limitele sancțiunii prevăzute de legea penală pentru care inculpații au fost condamnați, sub formă de închisoare cu suspendarea executării pedepsei stabilite.

Ce ține de acțiunea civilă în privința încasării prejudiciului moral, instanța de apel a menționat , că concluziile instanței de fond expuse în sentință sunt motivate pe circumstanțele de fapt, pe starea materială a inculpaților și a părții vătămate și nu contravin prevederilor art. 1422, 1423 Cod Civil, ori în situația creată la cazul din speță mărimea prejudiciului moral încasat prin sentință corespunde unei satisfacții efective în sensul prevăzută de art. 20 din Constituția R. Moldova, avînd în vedere și faptul, că pedeapsa penală aplicată inculpaților de asemenea contribuie la repararea prejudiciului moral.

Referitor la încasarea venitului ratat, concluziile primei instanțe sunt argumentate în sentință cu atît mai mult, că la calculele prezentate nu au fost anexate pretinsele contracte bancare, contracte de antrepriză, date de penalizare, ori în corespundere cu art. 14 Cod Civil - persoana lezată trebuie să dovedească mărimea beneficiului care nu a fost obținut din cauza încălcării dreptului său, precum și legătura causală între încălcare și venitul ratat”.

5. La 02 decembrie 2013, avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac în numele inculpaților Musteață Leon și Harti Vitalie, făcînd trimitere la prevederile art. 427 alin.(1) pct. 12) Cod de procedură penală, a declarat recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată. Recurentul a invocat repetat aceleași motive ca și în apelul inculpaților descrise la pct.3 al prezentei decizii și solicită repunerea în termen a recursului.

6. Verificînd argumentele invocate de recurent în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar, reieșind din următoarele considerente.

7. În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, doar în cauzele stipulate în acest articol.

8. Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat de avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac în numele inculpaților Musteață Leon și Harti Vitalie împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Potrivit art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401 alin. (2) Cod de procedură penală, avocatul este în drept să declare recurs ordinar în interesele inculpatului atît în latura penală, cît și în cea civilă.

Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărîrilor instanței de apel, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 230 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

9. Potrivit materialelor cauzei, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 25 septembrie 2013 în prezența participanților la proces, inclusiv a avocatului Vladislav Ciobanu-Nițuleac, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată, aceștia fiind înștiințați despre data pronunțării deciziei motivate – 16 octombrie 2013 (f.d. 33, vol.II).

Tot din procesul-verbal al ședinței instanței de apel rezultă că, decizia motivată a fost pronunțată la 16 octombrie 2013, copiile căreia, potrivit recipisei din 16 octombrie 2013, au fost înmînate contra semnătură procurorului, inculpaților Mustăț Leon, Mustăț Ion și avocatului Ivan Roșca. Avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac, din motive neîntemeiate, nu s-a prezentat la data pronunțării deciziei integrale, cunoscînd despre acest fapt. Decizia a fost publicată pe pagina web a Curții de Apel Chișinău în aceeași zi. Totodată, la 17 octombrie 2013, instanța a expediat copia deciziei motivate pentru informare în adresa tuturor participanților la proces care nu s-au prezentat la pronunțarea deciziei motivate, inclusiv și avocatului Vladislav Ciobanu-Nițuleac (f.d.48, vol.II).

Avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel la 02 decembrie 2013 (f.d. 74, vol. II).

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, Colegiul constată că, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a epuizat la 18 noiembrie 2013, inclusiv. Astfel, termenul de atac cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, nu a fost respectat de avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac, el fiind declarat peste termenul de 30 zile.

Recurentul, solicită repunerea în termen a recursului ordinar, însă nu a adus careva argumente întemeiate în justificarea motivelor întârzierii declarării recursului.

Totodată, Colegiul penal reține, că termenul de declararea recursului ordinar este absolut și are un caracter imperativ, iar depășirea lui atrage la decăderea din dreptul de a exercita această cale de atac.

10. Referitor la argumentele avocatului Vladislav Ciobanu-Nițuleac, expuse în pct. 5 din prezenta decizie, instanța de recurs nu se va expune asupra lor, odată ce recursul este declarat peste termenul stabilit de art. 422 CPP.

11. În astfel de circumstanțe, raportînd speța dată la prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac este depășit, prin urmare, recursul ordinar declarat de el este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

12. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2013 în privința lui Musteață Leon și Harti Vitalie, ca fiind depus peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 19 martie 2014, ora 9³⁰.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Ion Guzun

Iurie Diaconu